

Giải pháp phát triển du lịch tỉnh Đắk Lắk trong bối cảnh dịch Covid-19

BÙI NGỌC TÂN*
NGUYỄN THỊ MINH PHƯƠNG**
NGUYỄN THỊ MAI TRINH***

Trong xu thế toàn cầu hóa, du lịch - ngành “công nghiệp không khói” đã trở thành một nhu cầu không thể thiếu trong cuộc sống của người dân, góp phần phát triển kinh tế của đất nước, tạo việc làm và tăng thu nhập cho người lao động. Tuy nhiên, ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 từ đầu năm 2020 đến nay đã khiến ngành du lịch Việt Nam nói chung cũng như du lịch tỉnh Đắk Lắk nói riêng vô cùng khó khăn. Chính vì vậy, việc phân tích thực trạng và có những giải pháp thích hợp nhằm khắc phục những tác động tiêu cực của dịch Covid-19 đến du lịch Tỉnh là rất cần thiết trong điều kiện thực hiện Nghị quyết số 128/NQ-CP, ngày 11/10/2021 của Chính phủ ban hành Quy định tạm thời “Thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch Covid-19”.

THỰC TRẠNG DU LỊCH TỈNH ĐẮK LẮK TRƯỚC VÀ SAU ĐẠI DỊCH COVID-19

Số lượng khách du lịch

Số lượng khách du lịch đến với Đắk Lắk ngày càng có xu hướng tăng, đặc biệt là trong giai đoạn 2016-2019 nhờ việc chú trọng vào đầu tư cho các lễ hội ở Tỉnh với lượng khách nội địa chiếm chủ yếu (trên 90% tỷ trọng khách du lịch). Tốc độ tăng trung bình của lượng khách du lịch giai đoạn 2016-2020 là 4,72%, nhưng chủ yếu do khách du lịch trong nước tăng trung bình là 6,15%, trong khi lượng khách quốc tế giảm trung bình 9,8%/năm. Sự thành công trong thu hút

khách du lịch trước khi xảy ra đại dịch Covid-19, đó là tỉnh Đắk Lắk đã thực hiện công tác truyền thông, quảng bá Lễ hội Cà phê Buôn Ma Thuột lần thứ 6, lần thứ 7 và Liên hoan Văn hóa Cồng chiêng Tây Nguyên năm 2017. Tham gia ký kết Chương trình hợp tác phát triển Du lịch giai đoạn 2017-2020 của 4 tỉnh, thành phố là: Hà Nội, Lâm Đồng, Gia Lai, Đắk Lắk. Ngoài ra, du lịch tỉnh Đắk Lắk cũng tích cực tham gia các hội chợ du lịch và tham quan, khảo sát các mô hình du lịch cộng đồng ở các địa phương có du lịch

BẢNG 1: LƯỢT KHÁCH DU LỊCH CỦA TỈNH ĐẮK LẮK GIAI ĐOẠN 2016-2020

Năm	Tổng số (nghìn lượt khách)	Khách nội địa		Khách quốc tế	
		Số lượng (nghìn lượt khách)	Tỷ lệ (%)	Số lượng (nghìn lượt khách)	Tỷ lệ (%)
2016	621	563	90,66	58	9,34
2017	703	636	90,47	67	9,53
2018	812	736	90,64	76	9,36
2019	955	870	90,10	85	8,90
2020	693	676	97,48	17	2,45
Tốc độ phát triển/bình quân chung (%)	102,78	104,68	91,99	70,69	9,34

Nguồn: Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Đắk Lắk

* Trung tâm Hỗ trợ sinh viên, Trường Đại học Tây Nguyên

** Khoa Kinh tế, Trường Đại học Tây Nguyên

*** Khoa Công nghệ Thông tin, Trường Cao đẳng Kỹ thuật Đắk Lắk

BẢNG 2: DOANH THU TỪ DU LỊCH CỦA TỈNH ĐẮK LẮK GIAI ĐOẠN 2016-2020

Chỉ tiêu	2016	2017	2018	2019	2020	Bình quân
Doanh thu từ du lịch (tỷ đồng) *	480	610	761	1.051	625	706
Tốc độ phát triển hàng năm (%)	-	127,08	124,75	138,11	59,47	106,82

**BẢNG 3: TỔNG SẢN PHẨM TRÊN ĐỊA BÀN CỦA TỈNH ĐẮK LẮK TÍNH THEO GIÁ HIỆN HÀNH
PHÂN THEO KHU VỰC GIAI ĐOẠN 2016-2020**

Đơn vị: Tỷ đồng

Năm	Tổng giá trị GRDP	Nông nghiệp	Công nghiệp	Dịch vụ	Thuế sản phẩm trừ trợ cấp sản phẩm	Du lịch	
						Giá trị	Tỷ trọng trong GRDP (%)
2016	65.005	26.643	8.248	27.234	2.880	480	0,74
2017	70.642	27.773	9.633	30.280	2.956	610	0,86
2018	72.860	26.631	9.924	32.921	3.384	761	1,04
2019	78.055	27.222	11.170	35.920	3.743	1051	1,35
2020	87.887	31.477	11.760	37.652	3.998	625	0,74
Tốc độ phát triển bình quân (%)	106,82	104,26	109,27	108,43	108,55	106,82	-

Nguồn: Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Đắk Lắk

phát triển; tổ chức Chương trình biểu diễn văn hóa công chúng phục vụ nhân dân địa phương và du khách.

Tuy nhiên, đến năm 2020, do ảnh hưởng bởi đại dịch Covid-19, lượng khách du lịch đã giảm đáng kể, nhất là khách quốc tế giảm sâu đến 80% do các đường bay quốc tế bị đóng băng nhằm ngăn chặn sự bùng nổ của dịch Covid-19 giữa các quốc gia (Bảng 1).

Doanh thu từ hoạt động kinh doanh du lịch

Doanh thu từ du lịch của tỉnh Đắk Lắk giai đoạn 2016-2020 đã đạt được mức tăng trưởng tương đối cao, các hoạt động đầu tư, quảng bá xúc tiến du lịch được chú trọng nhiều hơn, từ đó lượt du khách tăng cao, tổng doanh thu từ du lịch cũng tăng cao qua hàng năm. Đặc biệt, trong năm 2019, doanh thu đã đạt được con số 1.051 tỷ đồng, tăng hơn 2,19 lần so với năm 2016. Tuy nhiên, đến năm 2020, ảnh hưởng của đại dịch Covid-19 dẫn đến doanh thu du lịch giảm mạnh, chỉ còn 625 tỷ đồng (Bảng 2). Bên cạnh đó, mức chi tiêu trung bình/ngày của khách tại tỉnh Đắk Lắk chỉ khoảng 987.000 đồng (Niên giám Thống kê tỉnh Đắk Lắk, 2019).

Thực trạng này cho thấy, tỉnh Đắk Lắk có khả năng thu hút một lượng khách tham quan tuy lớn, nhưng doanh thu vẫn chưa tương xứng với tiềm năng mà nguyên nhân chủ yếu là do các tiện nghi phục vụ du lịch và chất lượng của

các tiện ích chưa cao, chưa phong phú. Tại một số điểm tham quan với lượng khách rất đông, nhưng hệ thống nhà hàng, các tiện nghi ăn uống, bán hàng và dịch vụ cho khách du lịch chưa phát triển, nên chưa khuyến khích được chi tiêu của du khách.

Đóng góp của du lịch trong GRDP tỉnh Đắk Lắk

Số liệu ở Bảng 3 cho thấy, tốc độ phát triển kinh tế của tỉnh Đắk Lắk tăng mạnh trong những năm vừa qua. Cụ thể: tốc độ phát triển bình quân trong giai đoạn 2016-2020 đạt 106,82%, tổng giá trị GRDP năm 2020 đạt 87.887 tỷ đồng, tăng hơn 1,35 lần so với năm 2016. Tuy nhiên, giá trị sản xuất ngành nông nghiệp vẫn chiếm tỷ lệ cao trong cơ cấu kinh tế của Tỉnh cho thấy, khả năng có thể phát triển du lịch dựa vào nông nghiệp.

Doanh thu ngành du lịch của Tỉnh trong giai đoạn 2016-2020 mặc dù đã có sự phát triển rất nhanh với tốc độ đạt 106,82%, nhưng khi so với các ngành khác, thì du lịch chiếm tỷ lệ trong GRDP không lớn (trên dưới 1% trong GRDP của Tỉnh) (Bảng 3). Do vậy, những đóng góp của ngành du lịch đối với nền kinh tế Tỉnh là chưa đáng kể.

MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHÀM PHỤC HỒI DU LỊCH TỈNH ĐẮK LẮK TRONG ĐIỀU KIỆN THÍCH ỨNG AN TOÀN DỊCH COVID-19 THỜI GIAN TỚI

Với sự ra đời của Nghị quyết số 128/NQ-CP, ngày 11/10/2021 của Chính phủ ban hành quy định tạm thời "Thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch Covid-19" và thực hiện Kế hoạch phát triển du lịch của Tỉnh giai đoạn 2021-2025 phấn đấu thực hiện các mục tiêu tăng về số lượng khách du lịch, doanh thu về hoạt động du lịch, cơ sở kinh doanh lưu trú và lao động hoạt động trong lĩnh vực du lịch, nhằm triển khai

kịp thời các chương trình, biện pháp đảm bảo các điều kiện an toàn trong phòng, chống Covid-19, đồng thời, hỗ trợ, tháo gỡ khó khăn để các doanh nghiệp du lịch sớm ổn định, từng bước phục hồi các dịch vụ lưu trú du lịch, khu, điểm du lịch, lễ hành, vận tải khách du lịch, mua sắm du lịch, đáp ứng nhu cầu của khách du lịch và người dân địa phương trong tình hình mới, đảm bảo thực hiện “mục tiêu kép” vừa phòng, chống dịch hiệu quả, vừa phát triển kinh tế - xã hội, thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch Covid-19, nhóm tác giả xin đề xuất một số giải pháp sau:

Thứ nhất, theo dõi, nắm bắt tình hình, diễn biến dịch bệnh và các văn bản chỉ đạo của Ban Chỉ đạo phòng, chống dịch Covid-19 Trung ương, của địa phương để chủ động thực hiện hoặc điều chỉnh đưa Đắk Lắk trở thành vùng xanh, chuyển các hoạt động du lịch sang trạng thái “bình thường mới”. Ngành du lịch của Tỉnh cần tuân thủ nghiêm hướng dẫn của cơ quan y tế, đồng thời tổ chức các hoạt động du lịch một cách linh hoạt, thích ứng, hiệu quả với diễn biến tình hình thực tế phòng chống dịch và mang lại hiệu quả về kinh tế, xã hội. Các hoạt động đón tiếp, phục vụ khách du lịch phải đảm bảo các quy định phòng, chống dịch và thực hiện nghiêm túc các biện pháp phòng, chống dịch Covid-19 tại Kế hoạch số 10699/KH-UBND, ngày 01/11/2021 của UBND Tỉnh về thực hiện Nghị quyết số 128/NQ-CP, ngày 11/10/2021 của Chính phủ ban hành quy định tạm thời “Thích ứng an toàn linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch Covid-19” trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk.

Thứ hai, thu hút khách du lịch trong nước và quốc tế sử dụng các dịch vụ du lịch trên địa bàn tỉnh, với thông điệp “Người Việt Nam đi du lịch Đắk Lắk”, “Người Đắk Lắk đi du lịch Đắk Lắk” và chủ đề “Đắk Lắk - Điểm đến an toàn, thân thiện, đậm đà bản sắc Tây Nguyên”. Xây dựng kế hoạch quảng bá, xúc tiến du lịch tỉnh Đắk Lắk phù hợp với từng giai đoạn phát triển du lịch của Tỉnh nhằm đổi mới phương thức, công cụ, nội dung, phát triển du lịch thông minh. Tập trung triển khai quảng bá thương hiệu du lịch trên cơ sở phát triển Bộ nhận diện thương hiệu tỉnh Đắk Lắk trong các hoạt động đối ngoại, kinh tế, thương mại, văn hóa, xã hội (lễ hội, thể dục thể thao, hội nghị, hội

thảo, hội chợ nội địa và quốc tế) và các hoạt động khác nhằm mục đích quảng bá hình ảnh, truyền thống, lịch sử, văn hóa và du lịch của Tỉnh. Sử dụng các sản phẩm trong Bộ nhận diện thương hiệu tỉnh Đắk Lắk làm quà tặng du lịch, triển khai hệ thống hỗ trợ khách du lịch, triển khai hệ thống các quầy thông tin du lịch miễn phí tại các khu vực công cộng, như: sân bay, trung tâm TP. Buôn Ma Thuột... nhằm nâng cao hiệu quả và phạm vi tuyên truyền, quảng bá xúc tiến du lịch.

Thứ ba, nâng cao vai trò, trách nhiệm của chính quyền địa phương các cấp trong việc xây dựng nếp sống văn minh, bảo đảm vệ sinh, môi trường, vệ sinh an toàn thực phẩm, an ninh, an toàn cho khách du lịch; tăng cường kiểm tra, kiểm soát chất lượng dịch vụ và quản lý điểm đến; tuyên truyền, phổ biến pháp luật về du lịch nhằm đảm bảo tốt an ninh trật tự, an toàn xã hội trên địa bàn Tỉnh, trên các tuyến, điểm du lịch và các cơ sở lưu trú du lịch, tạo dựng môi trường du lịch văn minh, thân thiện.

Thứ tư, thực hiện đa dạng hóa việc đào tạo, bồi dưỡng nguồn nhân lực du lịch tỉnh Đắk Lắk cho từng giai đoạn phục hồi nhằm phát triển nguồn nhân lực du lịch theo cơ cấu hợp lý, bảo đảm số lượng, chất lượng, cân đối về cơ cấu ngành nghề và trình độ đào tạo, đáp ứng yêu cầu cạnh tranh, hội nhập. Đẩy mạnh hoạt động xã hội hóa trong đào tạo, khuyến khích doanh nghiệp tham gia đào tạo nhân lực du lịch; chú trọng đào tạo kỹ năng nghề và kỹ năng mềm cho lực lượng lao động trực tiếp phục vụ du lịch, đặc biệt là đội ngũ hướng dẫn viên, hướng dẫn viên du lịch tại điểm du lịch quan trọng, đồng khách thăm quan. □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Chính phủ (2021). *Nghị quyết số 128/NQ-CP, ngày 11/10/2021 về ban hành quy định tạm thời thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch Covid-19*
2. Tổng cục Thống kê (2021). *Niên giám Thống kê năm 2020*, Nxb Thống kê
3. UBND tỉnh Đắk Lắk (2021). *Báo cáo tổng kết tình hình thực hiện phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo quốc phòng - an ninh giai đoạn 2015-2020 và phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp thực hiện giai đoạn 2021-2025*
4. Cục Thống kê tỉnh Đắk Lắk (2021). *Niên giám Thống kê tỉnh Đắk Lắk năm 2020*, Nxb Thống kê
5. Sở Văn hóa, Thể Thao và Du lịch tỉnh Đắk Lắk (2020). *Báo cáo Đánh giá kết quả thực hiện Kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội 5 năm 2016-2020; Chương trình hành động thực hiện Kế hoạch phát triển kinh tế-xã hội, đảm bảo quốc phòng, an ninh 5 năm 2021-2025*